

Indsatskatalog

Naturpolitik

FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Tolv konkrete indsatser for Naturpolitikken

Indledning	3
Naturfremme	
1 Indsats for de mest sjældne arter og naturtyper	4
2 Frivillige aftaler om afgræsning af strandenge	5
3 Frivillige aftaler om etablering af grønne korridorer mellem Natura2000 områderne Åsted ådal og Bangsbo ådal	6
4 Frivillige aftaler om etablering af grønne korridorer mellem Natura2000 områderne Tolshave mose og Elling å's udløb	7
Borgerinvolvering	
5 Kvashegn i byområder	8
6 Kampe for byens grønne tage	9
7 Biodiversitetspris	10
Naturinvestering	
8 Forundersøgelse af naturgenopretning af Trolde Sø	11
9 Forundersøgelse for øget biodiversitet og klimatilpasning i Bangsbo ådal	12
10 Bæredygtige landskaber i den grønne omstilling af Recycling City	13
Naturformidling	
11 Naturformidling på tværs	14
12 Kampe for lokal bekæmpelse af japansk pileurt	15
Økonomi for indsatserne	16

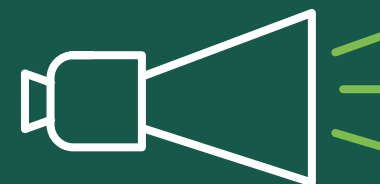
Naturfremme

Borgerinvolvering

Naturinvestering

Naturformidling

Indledning

Byrådet vedtog i februar 2021 "Rammer for Naturpolitik", som fastsætter den overordnede vision om mere biodiversitet for forvaltningen af naturen i Frederikshavn kommune.

Se Rammer for Naturpolitikken på:

<https://www.frederikshavn.dk/politik/byrad/politikker-og-visioner/rammer-for-naturpolitik/>

Rammerne peger på, hvordan der kan gennemføres konkrete indsatser, som skal understøtte målene om øget mangfoldighed i naturen og oplevelsesrige naturlandskaber. Nedenfor opstilles 12 konkrete forslag til indsatser indenfor de enkelte rammer eller spor i Naturpolitikken.

I det efterfølgende præsenteres 12 konkrete indsatser inden for de enkelte spor i Naturpolitikken.

De to spor, Naturfremme og Naturinvestering, er direkte rettet mod fastholdelse og forbedring af naturtilstanden i sårbareområder. Naturfremme kan fx bestå i arts- og landskabspleje gennem rydning af uønsket opvækst, f.eks. bjergfyr og hybenroser, eller naturgenopretning af tidligere sø-, hede- og overdrevsarealer.

I sporet Naturinvestering afsøges mulighederne for ekstern (med)finansiering af projekter. De to øvrige spor, Naturformidling og Borgerinvolvering, sigter mod indsatser, som på kortere eller længere sigt bidrager til holdningsændringer, og som skaber mere interesse for og ejerskab blandt borgerne til biodiversitet og mere natur i kommunen.

Disse intentioner afspejles i de 12 indsatsforslag. For de enkelte indsatser er der lavet en scoring fra 1 -5 (fra lav til høj) for, i hvor høj grad de bidrager til henholdsvis:

Biodiversitet	
Klima	
Rekreativ værdi	

Derudover er der lavet et budgetoverslag for den enkelte indsats, samt forslag til potentielle samarbejdspartnere.

De enkelte indsatser kan være her-og nu indsatser, eks. kampagner. Andre er mere forberedende til kommende projekter, der forbedrer biodiversiteten gennem mange år.

Naturfremme

1 Indsats for de mest sjældne arter og naturtyper

4

Frederikshavn Kommune har noget af den fineste natur i Danmark. I det nationale naturkapitalindex ligger vi på en 16. plads af alle kommuner.

Ligesom brandmændene redder det mest værdifulde ud af en brændende bygning først, er det også den mest værdifulde natur, der bedst og mest effektivt øger biodiversiteten.

Brandmandens lov oversat til natur-sprog lyder i prioriteret rækkefølge:

- 1) Bevar endnu uskadt natur
- 2) Reducer skadelig påvirkning af naturen
- 3) Genopret og udvid skadelidte naturområder
- 4) Etabler nye naturområder.

Derfor bør der gøres en indsats for at bevare de mest sjældne og sårbare naturområder, som i Frederikshavn Kommune hovedsageligt findes på de fredede arealer.

Se Danmarks Naturkapitalindex her: <https://biodiversitet.nu/naturkapital>

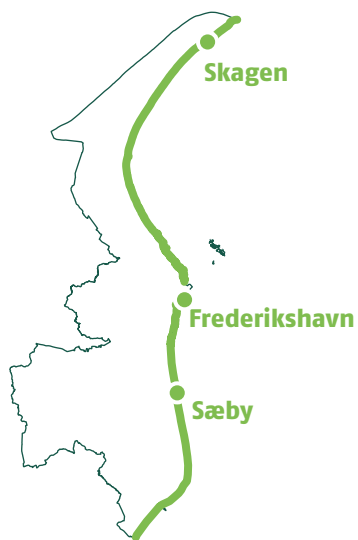
Budget: 200.000 kr. pr. år i 4 år.

Biodiversitet	
Klima	
Rekreativ værdi	

Naturfremme

2 Frivillige aftaler om afgræsning af strandenge

5

I Frederikshavn Kommune er vi begunstiget af strandenge på hele østkysten. Strandengene bidrager i sig selv med stor artsrigdom og særlig natur, der kun findes her. Strandengene spiller allerede nu og i endnu højere grad i fremtiden en særlig rolle i klimatilpasningen, da strandengene udgør vigtige arealer for ekstremregn og barrierer for stigende havvand.

Muligheden for at sikre strandengenes biodiversitet sker allerede i dag via det nationale landområdesprogram og finansieres af EU. Her får den enkelte lodsejer mulighed for at lave 5-årige aftaler om afgræsning af sine arealer. Forudsætning er, at man leverer dokumentation for hegning og billeder af afgræsningens omfang.

For at få endnu flere frivillige aftaler om naturplejere på strandengene, er der behov for ressourcer til at indgå selve aftalerne, samt midlertidigt udlæg til hegningen.

[Læs mere om Frivillige aftaler om afgræsning her](#)

Budget: 500.000 kr.

Biodiversitet	
Klima	
Rekreativ værdi	

Naturfremme

3 Frivillige aftaler om etablering af grønne korridorer mellem Natura2000 områderne Åsted ådal og Bangsbo ådal

De særligt værdifulde naturområder er med tiden blevet små og uden geografisk sammenhæng, hvilket er et problem for både udbredelsesmulighederne og for nogle arters risiko for indavl og uddøen. For at genskabe mulighed for spredning skal der skabes sammenhæng mellem naturområderne. Ved at indgå frivillige aftaler med lodsejere om at ekstensivere driften og pleje arealerne som egentlige naturarealer, skabes forudsætninger for at sjældne arter spreder på sigt.

Samarbejdspartnere: Lodsejere omkring Natura2000 områderne, Landbo Nord, Agri Nord.

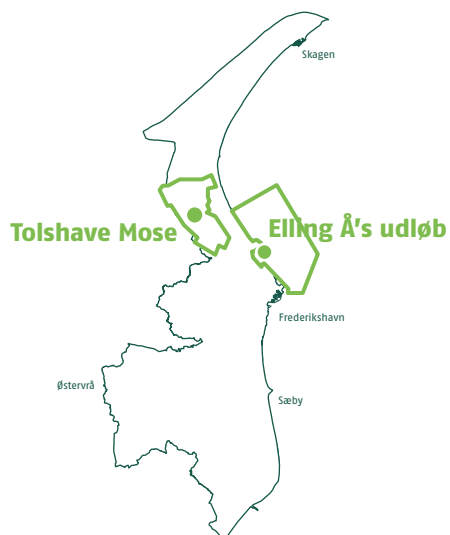
Budget: 300.000 kr.

Biodiversitet	
Klima	
Rekreativ værdi	

Naturfremme

4 Frivillige aftaler om etablering af grønne korridorer mellem Natura2000 områderne Tolshave mose og Elling Å's udløb

Muligheden for effektivt at sprede allerede god natur til andre områder sker gennem økologiske forbindelser. Ved at indgå frivillige aftaler med lodsejere om at ekstensivere driften og pleje arealerne som egentlige naturarealer, skabes forudsætningerne for, at denne biodiversitetspredning rent faktisk sker på sigt. I den sammenhæng er sommerfuglearten, Hedepletvinge en indikator for naturkvaliteten.

Kommunen fik i 2007 Hedepletvinge som ansvar af staten. Det betyder, at kommunen har ansvaret for at passe særligt godt på Hedepletvinger som tidligere var udbredt i hele landet, men nu kun findes i Nordjylland og med den største bestand her.

Syd for Strandby findes en lille bestand af Hedepletvinger som i øjeblikket er i fare for at uddø på grund af indavl. Med en grøn korridor mellem de to Natura2000 områder, kan bestanden ved Strandby udveksle gener med bestanden i Tolshave mose og derved overleve.

Samarbejdspartnere: Lodsejere omkring Natura2000 områderne, Landbo Nord, Agri Nord.

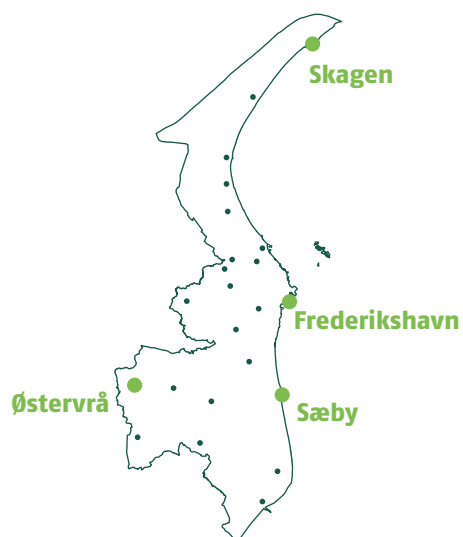
Budget: 300.000 kr.

Biodiversitet	
Klima	
Rekreativ værdi	

Borgerinvolvering

5 Kvashegn i byområder

Udpeging af kommunale arealer i byområder til etablering af kvashegn, hvor kommunen i første omgang sætter pæle, hvorefter borgere kan lægge kvas fra egne haver i hegn. Kvashegn har betydning for insekter, dyr og fugle. Samtidig binder kvashegn CO₂ og mindsker transport af haveaffald til genbrugspladserne.

Etablering af kvashegn sker i stor stil i andre kommuner og bidrager til øget forståelse af haveaffald som biodiversitet, borgernes bevidsthed om bynaturen og skolernes mulighed for at undervise i biodiversitet helt tæt på.

[Få mere inspiration om kvashegn og biodiversitet her](#)

Samarbejdspartnere: Frederikshavn Forsyning, grundejerforeninger, skoler og institutioner, boligforeninger.

Budget: 250.000 kr.

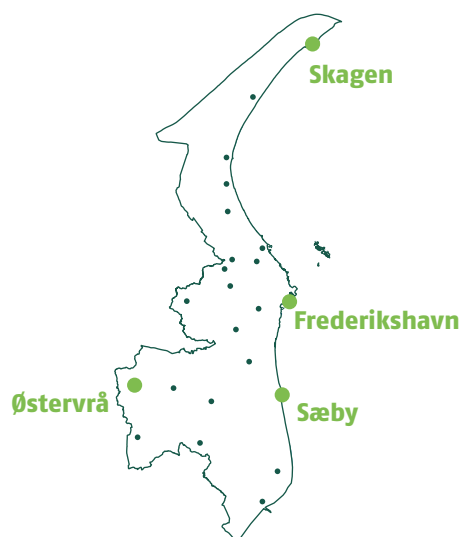
Biodiversitet	
Klima	
Rekreativ værdi	

Borgerinvolvering

6 Kampagne for byens grønne tage

Flere af byernes flade tage ligger sorte hen i baggårde og på fællesarealer som garager og udhuse. Ved at begrønne tagfladerne med særligt hårdføre plantetyper, skabes der lokal bynatur, regnvand forsinkes og beboerne får et fra deres lejligheder smukkere miljø at se på, i hverdagen.

[Læs mere om etablering af grønne tage her.](#)

Samarbejdspartnere: Det grønne Råd, Frederikshavn Byfond, Skagen Byfond, boligforeninger, afdelingsbestyrelser, private ejendomsjere.

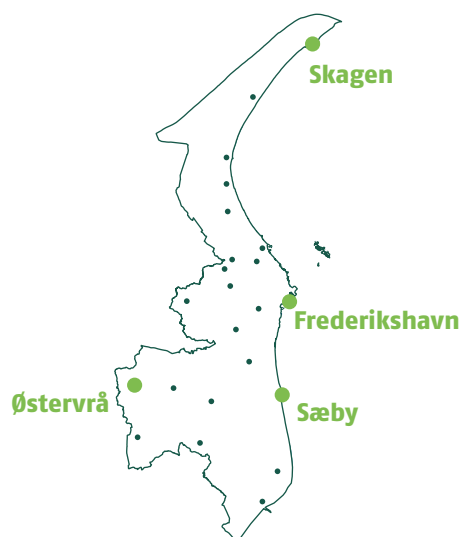
Budget: 100.000 kr.

Biodiversitet	
Klima	
Rekreativ værdi	

Borgerinvolvering

7 Biodiversitetspris

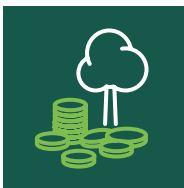
Byfondene i kommunen har gennem årene haft stor succes med nomineringer og præmiering af renoveringer af huse i respekt for byggestil og materialevalg. Det samme lader sig gøre for præmiering af lokale biodiversitetstiltag blandt borgere, virksomheder og foreninger.

Hvert år nomineres de mange biodiversitetsprojekter, der er realiseret rundt om i kommunen. Det Grønne Råd tager imod nomineringerne digitalt via sociale medier eller lignende og laver en årlig prisuddeling i forbindelse med Verdensmålsugen eller Forårsmessen.

Samarbejdspartnere: Det Grønne Råd, Verdensmålsudvalget.

Budget: 20.000 Kr. pr. år.

Biodiversitet	
Klima	
Rekreativ værdi	

Naturinvestering

8 Forundersøgelse af naturgenopretning af Troid Sø

Den dræned og opdyrkede Troid Sø ligger syd for Råbjerg Mile og er en af de tidlige lagunesøer i forbindelse med Skagen Oddes geologiske tilblivelse. Tilstanden og omgivelserne som de er i dag, samt de naturkvaliteter vil kunne genoprettes. Tidligere tiders tilstand vil kunne genoprettes, til fordel for biodiversitet og klima, samt med mulighed for rekreativ udvikling af området.

En forundersøgelse vil kunne afdække disse perspektiver og vil kunne bruges som en projektbeskrivelse for et kommende projekt for biodiversitet og klimatilpasning. Der vil kunne søges eksterne midler til projektet, herunder fuld erstatning til lodsejere.

Budget: 300.000 kr.

Biodiversitet	
Klima	
Rekreativ værdi	

Naturinvestering

9 Forundersøgelse for øget biodiversitet og klimatilpasning i Bangsbo ådal

Bangsbo ådal er kommunens femte største vandløbsystem og løber syd for Gærum, gennem Vrangbæk og udmunder i den sydlige del af Frederikshavn by. Selve ådalen har store naturværdier, samtidig med at ådalen er registreret som lavbundsjord. Som følge af de stigende vandmængder, både nedbør og havstigninger er der i de kommende år behov for at afdække mulighederne for vandparkering i ådalssystemet, så den sydlige del af Frederikshavn by ikke oversvømmes. Samtidig vil et projekt bidrage til øget biodiversitet og mulighed for rekreativ udvikling.

En forundersøgelse vil kunne afdække disse perspektiver og vil kunne bruges som en projektbeskrivelse for et kommende projekt for biodiversitet og klimatilpasning. Et evt. projekt med ekstern finansiering vil kunne sikre fuld erstatning til deltagende lodsejere.

Budget: 300.000 kr.

Biodiversitet	
Klima	
Rekreativ værdi	

Naturinvestering

10 Bæredygtige landskaber i den grønne omstilling af Recycling City

13

Recycling City er et 1000 hektar stort område vest for Frederikshavn by, hvor Frederikshavn kommune er i gang med at planlægge for såvel erhverv, der kobler sig til den eksisterende recyclingklynge på Frederikshavn Havn og til energiproduktion i form af solceller, vindmøller og biomasseanlæg.

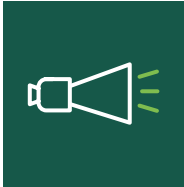
I og omkring Recycling City er der flere lokalsamfund, Ravnshøj, Kvissel, Øster Dal og Golfparken, der berøres af en kommende planlægning for området. Samtidig er der flere værdifulde naturområder i og omkring området, der skal tænkes ind i sammenhængen. Ikke som sårbare og uoverstigelige barrierer, men som aktiver, der kan være med til at berige områdets attraktivitet, såvel erhvervs- som lokalsamfundsmæssigt.

Grøn Pulje og andre eksterne finansieringskilder skal sikre lokalsamfundenes og kommunens muligheder for at etablere energifællesskaber, rekreative infrastrukturer og skabe selvforvaltende natur (naturpleje af eksisterende natur, skovrejsning, lokale biodiversitets- og klimaprojekter mv.) i nærområderne i og omkring Recycling City.

[Læs mere om den multifunktionelle udnyttelse af arealer i den grønne omstilling i Danmark](#)

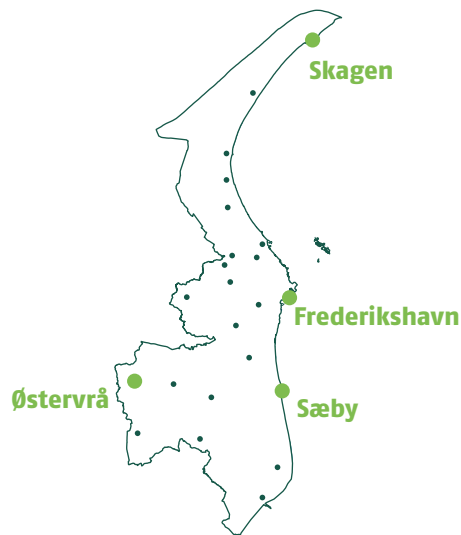
Budget: 500.000 kr.

Biodiversitet	
Klima	
Rekreativ værdi	

Naturformidling

11 Naturformidling på tværs

Viden og forståelse for vores natur sker ikke af sig selv. Naturformidlingen er et vigtigt element i at oversætte, begeistre og forundre unge som ældre og give ny indsigt og anerkendelse af vores fælles natur.

Naturformidlingen har gennem årene været fast forankret i naturvejledere, skoletjenester og naturskoler. Tiden kalder på nye veje og bør bygge videre på de succeser og erfaringer herfra. Naturen bliver i endnu højere grad værdifuld i sig selv. Som mødesteder. Som terapi. Som oplevelser. Som frirum. For mennesker, foreninger og for offentlige institutioner.

En kommende pulje skal være med til at skabe endnu bedre formidling og organisatorisk forankring af mødet mellem natur og mennesker. Med kommunens institutioner. Med sociale og frivillige foreninger og med nye måder at formidle naturen på. For borgere og gæster.

Budget: 100.000 kr. pr. år i 4 år.

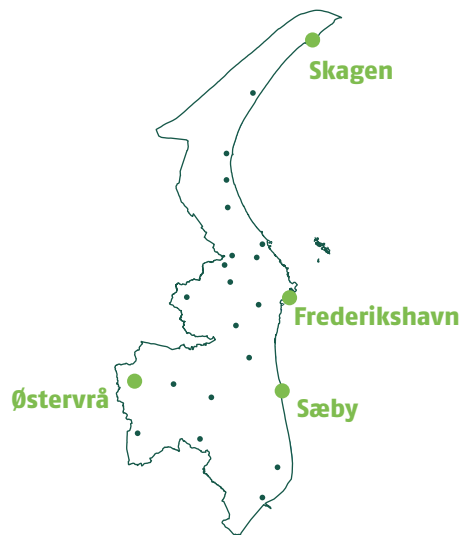
Biodiversitet	
Klima	
Rekreativ værdi	

Naturformidling

12 Kampagne for lokal bekæmpelse af japansk pileurt

15

Japansk pileurt, som engang var en populær haveplante, er nu klassificeret som en af Danmarks mest problematiske invasive arter. Denne plante har en kraftig evne til at sprede sig og kan hurtigt forvandle åbne, solrige områder til tæt krat, hvorved den kvæler andre planter ved at skygge for dem.

Rødderne fra japansk pileurt er så stærke, at de kan trænge gennem mursten, beton og asfalt, og i værste fald kan de skade vandløb, veje, belægninger og bygningsfundamenter. Planten kan formere sig fra selv små stykker af stængler eller rødder, hvor bare 1 cm kan vokse til en helt ny plante.

For at holde Japansk pileurt nede, er det nødvendigt med en koordineret indsats for både kommunale og private arealer. Optimalt et særligt sjak, der konkret bekæmper japansk pileurt på offentlige arealer og informerer private lodsejere om bekæmpelsesmuligheder.

Opdager man japansk pileurt kan man give praj via appen Giv et praj:

Kommunens Giv et praj: <https://www.frederikshavn.dk/borger/trafik-og-vej/giv-et-praj/>

For at finde ud af, om japansk pileurt er på kommunale- eller private arealer bruges appen,

Find Ejeren: <https://www.geoinfo.dk/Vi-tilbyder/L%C3%B8sningskatalog/find-ejeren>

Budget: 100.000 kr. pr. år i 4 år.

Biodiversitet	
Klima	
Rekreativ værdi	

Økonomi for indsatserne

Indsats	2025	2026	2027	2028	I alt
Grønne korridorer mellem Natura2000 områderne Åsted ådal og Bangsbo ådal	200.000	200.000	200.000	200.000	800.000
Grønne korridorer mellem Natura2000 områderne Tolshave mose og Elling å's udløb	500.000	0	0	0	500.000
Kvashegn i byområder	300.000	0	0	0	300.000
Kampagne for byens grønne tage	300.000	0	0	0	300.000
Biodiversitetsprisen	250.000	0	0	0	250.000
Forundersøgelse af naturgenopretning af Trold sø	100.000	0	0	0	100.000
Forundersøgelse for øget biodiversitet og klimatilpasning i Bangsbo ådal	20.000	20.000	20.000	20.000	80.000
Bæredygtige landskaber i den grønne omstilling af Recycling City	300.000	0	0	0	300.000
Indsats for de mest sjældne arter og naturtyper	300.000	0	0	0	300.000
Frivillige aftaler om afgræsning af strandenge	500.000	0	0	0	500.000
Naturformidling på tværs	100.000	100.000	100.000	100.000	400.000
Kampagne for lokal bekæmpelse af japansk pileurt	100.000	100.000	100.000	100.000	400.000
I alt	2.970.000	420.000	420.000	420.000	4.230.000

Opfølgning af Naturpolitikken

Naturpolitikkenes fire principper for at øge biodiversiteten skal sikre vores fremtidige generationer en natur med artsrigdom og variation. En storslået natur skal desuden bidrage til unikke oplevelser og lokal identitet.

Årlige opfølgninger skal sikre, at vi bevæger os i den rigtige retning. De skal vise, at vi når fra politisk målsætning til konkret handling. Således kan naturpolitikken fungere som en fælles ledestjerne for Frederikshavn Kommune.

Opfølgningerne vil skabe en stærkere fælles forståelsesramme og en større effektivitet. Det vil fastholde et ansvar og en forpligtelse for naturen.